

Västra Götalandsregionen
2018-06-19
Diariennr: HS 2018-00460

Handlingsplan 2018-2019

Omställning av hälso- och sjukvården i
Västra Götalandsregionen

Innehåll

Inledning	3
Bakgrund, syfte och mål med omställningen	4
Omställningen gemensamt	5
Utveckla den nära vården	6
Koncentrera vård för bättre kvalitet och tillgänglighet	7
Utveckla digitala vårdformer och tjänster	8
Fokusera på kvalitetsdriven verksamhetsutveckling	9

Inledning

Regionfullmäktige har 2017-05-16 fastställt "Strategi för omställning av hälso- och sjukvården i Västra Götalandsregionen (Dnr RS 2017–02037). I enlighet med strategin ska en årlig handlingsplan tas fram kring åtgärder och initiativ för att utveckla hälso- och sjukvården i den önskvärda inriktningen utifrån omställningens områden. Planen ska fastställas av hälso- och sjukvårdsstyrelsen.

Regionfullmäktige har i Västra Götalandsregionens budget för åren 2017–2019 avsatt medel för att underlätta omställningen av hälso- och sjukvården. För 2017 handlar det om 100 miljoner kronor, för 2018 om 350 miljoner kronor och för 2019 om 550 miljon kronor. Totalt en miljard kronor över tre år.

I nedanstående dokument listas de åtgärder och initiativ som är prioriterade fram till 2019-12-31 inom respektive omställningsområde. Handlingsplanen är varken absolut eller exkluderande utan kan komma att förändras utifrån förändrade förutsättningar och tillkommande behov.

Handlingsplanen kan ses som en kortfattad politisk uppdragshandling för att peka på de mest prioriterade utvecklingsinsatserna. Dessa uppdrag behöver i nästa steg utvecklas med separata uppdragshandlingar från hälso- och sjukvårdsdirektören som anmäls i hälso- och sjukvårdsstyrelsen. I handlingsplanen ges i huvudsak uppdrag att utreda och ta fram förslag till åtgärder som behöver återkomma till hälso- och sjukvårdsstyrelsen eller annat relevant politiskt organ för beslutsfattande innan verkställighet.

Hälso- och sjukvårdsstyrelsen ska prioritera aktiviteter och fastställa budget för omställningsarbetet kopplat till de särskilda medel som finns avsatta. En särskild tids- och aktivitetsplan ska tas fram för vid vilka tillfällen för olika typer av information om framdrift av arbetet och förslag till beslut ska redovisas för hälso- och sjukvårdsstyrelsen.

Denna handlingsplan bygger vidare på handlingsplanen för 2017–2018. Samtliga åtgärder och initiativ som beslutades i handlingsplanen för 2017–2018 har påbörjats och några har avslutats. De flesta är fortfarande under genomförande.

Några områden från den förra handlingsplanen som är beslutade och där genomförandet särskilt behöver följas, utvärderas och redovisas till hälso- och sjukvårdsstyrelsen för att vid behov justeras är följande;

- Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård
- Översyn av traumasjukvården
- Koncentration av mindre volymer
- Internetbaserat stöd och behandling, inklusive piloter på området
- Centrum för sektorsövergripande informationsarkitektur

Bakgrund, syfte och mål med omställningen

Invånarna i Västra Götaland blir allt fler och allt äldre. För att möta utmaningarna, nu och i framtiden, och för att kunna erbjuda vård av högsta kvalitet moderniserar Västra Götalandsregionen hälso- och sjukvården i grunden. Syftet med omställningen är att öka värdet för dem vi är till för inom ramen för tillgängliga resurser. Genom att arbeta mer med att förebygga och främja invånarnas hälsa, minskar invånarnas behov av vård. Vi ska utforma vården på ett nytt sätt samtidigt som vi säkerställer den medicinska utvecklingen och drar nytta av de möjligheter som digitaliseringen erbjuder.

Förändringarna ska bidra till bättre medicinsk och patientupplevd kvalitet, patientsäkerhet, tillgänglighet, personcentrering, samordning, jämlikhet, produktivitet och effektivitet. Det ger också förutsättningar att klara kompetensförsörjningen samtidigt som vårdbehoven ökar. Omställningen ska leda till högre uppfyllelse av de politiskt beslutade målen för den hälso- och sjukvård som Västra Götalandsregionen finansierar.

Genom att ställa om vården ska invånare och patienter få bättre möjligheter till egenvård, erbjudas den vård de behöver när de behöver den och veta vart de ska vända sig för att få kontakt med vården. De ska snabbt få råd och hjälp med bedömning av sitt vårdbehov genom telefonrådgivning, digitala vårdmöten via sin vårdcentral eller i hemmet, beroende på sina egna förutsättningar och behov. Den vård som erbjuds ska vara av högsta kvalitet. Utifrån behoven planeras och samordnas vården tillsammans med patienterna oavsett om de har litet, stort eller komplicerat vårdbehov.

Den vård som patienterna behöver ofta ska i första hand ges nära patienten utanför akutsjukhusen. Med nära menas att vården kan ges i eller nära patientens hem, i en digital eller personlig vårdform med hög kontinuitet och tillgänglighet. Nära vård kan ges av primärvård, tandvård, kommunal hälso- och sjukvård och öppen specialistvård. Den specialiserade sjukhusvården ska koncentreras till färre platser, för att säkerställa kvalitet och tillgänglighet. Det betyder att för vård som patienterna behöver mer sällan kan de få resa längre.

Omställningen gemensamt

Utöver de aktiviteter som redovisas i handlingsplanen för 2018-2019 ska alla omställningsområden under 2018 genomföra en förnyad omvärldsanalys för att säkerställa att handlingsplanen hålls aktuell och relevant i jämförelse med motsvarande förändringsarbeten i andra regioner och landsting.

Uppdraget att ta fram en regional utvecklingsplan för barn och ungas hälso- och sjukvård (HS 2017 00220) omfattar omställningens alla fyra områden och samordnas med dessa arbeten.

För att kunna genomföra många av de aktiviteter som beskrivs i handlingsplanen behövs ett fördjupat samarbete med inte minst kommunerna i Västra Götaland. Det finns redan etablerat i flera delar av omställningen men behöver fördjupas på fler områden för att gemensamt kunna skapa ett större värde för patienter och våra invånare. Det är också viktigt med ett nära samarbete med akademien t ex kring framtida kompetensförsörjning och med andra landsting och nationella initiativ under perioden.

Under 2017 etablerades kontakter med Center for health care improvement (CHI) vid Chalmers och stiftelsen Leading Health Care (LHC) och ett förslag om följeforskning av arbetet med omställningen, som under 2018 ska formaliseras genom ett avtal.

Utveckla den nära vården

Utveckla konceptet med Närsjukvårdscentrum

Under perioden ska en modell för Närsjukvårdscentrum tas fram och testas i piloter. Ett Närsjukvårdscentrum är inte en given fysisk plats utan ett organiserat, sömlöst samarbete mellan kommunal hälso- och sjukvård, primärvård och specialiserad sjukhusvård. Aktiviteten är en fortsättning på handlingsplan 2017–2018.

Utveckla primärvården som hälso- och sjukvårdens bas

Den 1 juni lämnades det andra delbetänkandet från den statliga utredningen ”God och nära vård” (SOU 2017:01) med en beskrivning av ett nationellt primärvårdsuppdrag. En regional strategi ska tas fram för att forma ett starkare och tydligare regionalt primärvårdsuppdrag. Aktiviteten är tillkommande i handlingsplan 2018-2019.

Förflyttning av uppdrag till den nära vården

Senast första kvartalet 2019 ska en utredning genomföras som visar på olika alternativ för hur en ökad andel av vårduppdragen och de ekonomiska resurserna successivt kan överföras till primärvården och den nära vården i övrigt. Aktiviteten är tillkommande i handlingsplan 2018-2019.

Kompetensförsörjning i primärvården

Under perioden ska det påbörjade arbetet med en plan för kompetensförsörjning av specialister i allmänmedicin i primärvården slutföras. Vidare ska en regional kompetensförsörjningsplan tas fram för relevanta yrkeskategorier för den samlade nära vården. Aktiviteten är en utveckling av handlingsplan 2017–2018.

Omhändertagande av patienter med varaktiga och omfattande medicinska funktionsnedsättningar

Under 2018 ska en åtgärdsplan tas fram med ekonomiska konsekvenser för att säkerställa att den regionala medicinska riktlinjen för området kan implementeras så som det är avsett och att kvaliteten i det medicinska omhändertagandet i den nära vården av dessa personer ökar. Aktiviteten är tillkommande i handlingsplan 2017–2018.

Stärk första linjens vård vid psykisk ohälsa

Under 2019 ska pilotprojektet som syftar till att stärka den nära vårdens kapacitet att möta barn och unga med psykisk ohälsa utökas. Målet är att kunna implementera en prövad och utvärderad modell i hela regionen under 2020. Aktiviteten är en fortsättning på handlingsplan 2017–2018.

Stärk det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet

Under 2018 ska ett förslag för innovativt arbete med försök till aktiv intervention inom hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete tas fram för ett eller flera områden i Västra Götalandsregionen. Arbetet ska särskilt belysa möjligheten att med digitala verktyg stärka arbetet med FYSS/FaR. Aktiviteten är tillkommande i handlingsplan 2018 2019.

Koncentrera vård för bättre kvalitet och tillgänglighet

Fortsatta utredningar om att samla viss vård

Under perioden ska arbetet med att samla viss sällanvård fortsätta tillsammans med de sektorsråd som inte lämnade förslag under 2017. Dessutom ska möjligheterna utredas om kvalitet och tillgänglighet kan förbättras genom att ytterligare koncentrera annan vård än sällanvård, t.ex. öppenvård, dagkirurgi, högvolycentra, specifika behandlingar med mera. Aktiviteten bygger vidare på handlingsplan 2017–2018.

Nivåer i det akuta omhändertagandet

Utifrån befintligt arbete med nivåer i det akuta omhändertagandet ska det under hösten 2018 ske en fördjupad och bredare politisk diskussion med relevanta intressenter kring strukturen för det akuta omhändertagandet. Senast i oktober 2018 ska förslag presenteras för hälso- och sjukvårdsstyrelsen på ytterligare en eller ett par piloter med närakuter som har utökad diagnostik och röntgen på utbudspunkterna och möjligheter att använda digital teknik. Aktiviteten är en fortsättning på handlingsplan 2017–2018.

Process för att hantera utbudsförändringar

Under perioden ska processer tas fram som stödjer och förenklar förändringar i utbudsstrukturen till följd av koncentration mellan sjukhus eller utlokalisering av vård från sjukhus. Aktiviteten är tillkommande i handlingsplan 2018 2019.

Utveckla digitala vårdformer och tjänster

Digitala vårdmöten

Under perioden ska underlag tas fram för beslut om regiongemensamma tekniska plattformar och annan infrastruktur i VGR. Målet är att göra digitala vårdmöten möjliga i hela Västra Götalandsregionen och i samarbete med den kommunala hälso- och sjukvården. Minst en vårdmötestjänst ska tas i bruk under kvartal 3 2018 och minst en vårdtjänst ska skapas i gränssnittet till 1177. Aktiviteten ersätter aktiviteten Vårdmöten på distans i handlingsplan 2017–2018.

Digital kommunikation

I takt med att fler digitala vårdtjänster tas i bruk ökar behovet av en samlad ingång till dessa tjänster, t ex via en app. En utredning ska genomföras och resultatet ska, tillsammans med förslag om och hur en digital ingång ska skapas, vara klart under 2018. Aktiviteten är tillkommande i handlingsplan 2018–2019.

Monitorering på distans

Under perioden ska en kartläggning göras av vilka kroppsfunktioner som bedöms vara de viktigaste som ofta ska kunna monitoreras. Målet är att ta fram ett koncept för gemensam funktionalitet för digital monitorering av patienter på distans, i patientens hem eller hos annan vårdgivare. Aktiviteten är tillkommande i handlingsplan 2018–2019.

Machine learning och artificiell intelligens (AI)

Arbetet med att utveckla det nystartade AI-nätverket i Västra Götalandsregionen ska fortsätta med målet att ta fram en rekommendation om handlingsplan och prioriteringar inom området. Under 2018 ska en förstudie avseende självtriagering också genomföras med ambitionen att starta pilotprojekt under planperioden. Aktiviteten är en utveckling av handlingsplan 2017–2018.

Förvaltning, underhåll och support

För hela området digitala vårdtjänster ska en kartläggning och bedömning göras av hur och i vilken takt generella tillkommande digitala kommunikationslösningar ska byggas ut, förvaltas, underhållas och ges support. Arbetet ska innefatta ekonomiska bedömningar. En första redovisning hur detta arbete lagts upp ska redovisas senast första kvartalet 2019. Aktiviteten är tillkommande i handlingsplan 2018–2019.

Effekter på vårdöverenskommelser och ersättningsystem

Under perioden ska utredningar genomföras kring hur införandet av digitala vårdkontakter av olika slag kommer att kräva förändringar i vårdöverenskommelser, krav- och kvalitetsböcker och ersättningsystem kopplade till dessa. Aktiviteten är tillkommande i handlingsplan 2018–2019.

Fokusera på kvalitetsdriven verksamhetsutveckling

Utveckla systemet för kunskapsstyrning

Under perioden etableras det nya nationella systemet för kunskapsstyrning. Den regionala motsvarigheten behöver därmed utvecklas och stödfunktioner i modellen fastställas. Aktiviteten bygger vidare på handlingsplan 2017–2018.

Kvalitet som strategi

Under 2018 ska ett förslag tas fram till hur kvalitetsarbetet i Västra Götalandsregionens hälso- och sjukvård ska stärkas genom att samordna delar bättre och stärka annat genom att samla dem i en strategisk regionövergripande funktion för stöd till kvalitetsutveckling och medicinsk uppföljning och revision. Aktiviteten är ett fullföljande av handlingsplan 2017–2018.

Årlig uppföljning och åtgärdsplan

Under perioden ska den återupptagna årliga uppföljningen av kvalitet fortsätta och vidareutvecklas. Uppföljningen av registret Nationell primärvårdskvalitet ska utvecklas och på sikt redovisas öppet. En gemensam informationsplattform ska utvecklas som stöd för uppföljning av olika patientgrupper. Aktiviteterna är ett fullföljande av handlingsplan 2017–2018.

Utbildning i kvalitetsdriven verksamhetsutveckling

Under 2018 ska ett förslag till strategisk utbildningsplan för kvalitetsdriven verksamhetsutveckling ska tas fram. Aktiviteten är ett fullföljande av handlingsplan 2017–2018.

Fortsatt utveckling av personcentrerat arbetssätt

Under perioden ska stödet för att utveckla ett personcentrerat arbetssätt vid Västra Götalandsregionens sjukhus fortsätta och förstärkas. Motsvarande arbete ska genomföras i primärvården för att patienter ska känna sig tryggare och bli medskapare i sin egen vård. Aktiviteten bygger vidare på handlingsplan 2017–2018.

Ökad patientmedverkan i omställningsarbetet

Under perioden ska ett arbete genomföras för att involvera medverkan av patienter och närstående inom omställningens olika områden. Aktiviteten är tillkommande i handlingsplan 2018–2019.

Utveckling av vård för kroniska sjukdomar med patientföreträdare

Under perioden ska tre-fem pilotprojekt genomföras kring vården för personer med kroniska sjukdomar. Tillsammans med företrädare för patientgrupperna ska fokus riktas på vilka delar av deras vård som behöver koncentreras, kan ges nära, kvalitetsutvecklas och digitaliseras för att förbättra medicinska resultat och/eller livskvalitet för patienterna. Aktiviteten är tillkommande i handlingsplan 2018-2019.